

Piotr Kowolik

"Dylematy integrowanej edukacji wczesnoszkolnej", Elżbieta Jaroni, Kraków 2008 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 1-2 (42-43), 241-242

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Piotr KOWOLIK

Recenzja książki: Elżbieta Jaroni, Dylematy integrowanej edukacji wczesnoszkolnej,

Kraków 2008, Oficyna Wydawnicza Impuls, ss. 130.

W ostatnich latach pojęcie integracji pojawia się bardzo często na łamach czasopism i literatury pedagogicznej. Termin ten odnosi się do szerokiego kręgu różnorodnych zagadnień związanych z nauczaniem i wychowaniem, połączonych wspólną ideą scalania szeroko pojmowanej edukacji.

Cała praca ujęta jest w cztery rozdziały. Trzy pierwsze według podziału nadrzędnych problemów, a czwarty dla ilustracji wybranej problematyki, w których zaprezentowano teksty ukazujące edukację wczesnoszkolną w różnych aspektach i kontekstach.

Wspólną „klamrą” tych tekstów jest ich związek z rzeczywistością edukacyjną. Albowiem wszystkim, którzy zajmują się edukacją wczesnoszkolną potrzebna jest refleksja nad istotą i właściwościami tej formy nauczania.

Rozdział pierwszy – *Integracja w procesie przemian edukacyjnych* (s. 9–38) – porusza wybrane kwestie współczesnego rozumienia roli edukacji początkowej w rozwoju człowieka, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sprawy ewolucji założeń programowo-organizacyjnych oraz reorientacji w ujmowaniu celów tej edukacji.

Autorka prezentuje poglądy: J. H. Pestalozziego, B. Ottona, L. Linkego, O. Decroly'ego, J. A. Stevensona, C. Freineta, a w Polsce: H. Rowida, M. i A. Maćkowiaków, J. Walczyny, Ł. Muszyńskiej, J. Galanta, M. Jakowickiej, M. Cackowskiej, T. Wróbla, R. Więckowskiego, K. Duraj-Nowakowej i I. Laski, podkreślając ewolucyjny charakter ich rozwoju.

W rozdziale drugim – *Nauczyciele w obliczu przemian oświatowych* (s. 39–59) – zamieszczone treści uwypuklają rolę konstruowania wiedzy i umiejętności nauczycieli. Stanowiska prezentowanych wywodów odnoszą się w całości do stwierdzenia, że takim zadaniom edukacyjnym, jakie obecnie stawia się szkole, podołać może tylko wysoce kompetentny nauczyciel, czyli taki, który zna i rozumie potrzeby rozwojowe dziecka oraz w swojej pracy korzysta z najnowszych osiągnięć psychologii i pedagogiki i potrafi je przełożyć na codzienne działania w klasie.

Rozdział trzeci – *Indywidualne różnice między dziećmi w praktyce edukacyjnej* (s. 61–84) – obejmuje treści poświęcone możliwościom i sposobom wspomagania rozwoju dziecka w zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej. Zgodnie z przekonaniem pedagogów – edukacja jest dla dziecka, a nie dziecko dla edukacji. Dziecko powinno uczyć się porozumiewać, wypowiadać oraz opisywać swoje pomysły i wątpliwości.

W rozdziale czwartym – *Matematyka w kształceniu zintegrowanym* (s. 85–116) – dokonano egzemplifikacji problemu dotyczącego „władania matematyką”. Badania prowadzone w Polsce i innych krajach europejskich wskazują, że tylko niewielki procent uczniów nie ma uzdolnień matematycznych. Zatem każde dziecko może w pewnym stopniu opanować ten przedmiot.

W *Zakończeniu* Autorka przedstawia niektóre dylematy związane z integrowaną edukacją wczesnoszkolną, do których zaliczyła:

- płaszczyzny integracji (tematyczna, kompetencja i poznawcza),
- dylemat zawarty w pytaniu: jednolity czy zróżnicowany model oświaty na szczeblu propedeutycznym,
- wybór szkoły publicznej czy niepublicznej,
- racjonalność edukacji wczesnoszkolnej czy oderwanie jej od realiów życia.

Kwestie podjęte w publikacji są bardzo ważne istotne. Książka opracowana jest bazie obszernej literatury, zawiera poglądy licznych krajowych i zagranicznych, uznanych w edukacji, autorów i naukowców zajmujących się problematyką integracji na szczeblu początkowym. Refleksje Autorki mogą stać się źródłem twórczej inspiracji dla dalszych teoretycznych i praktycznych poszukiwań pedagogów specjalizujących się w zagadnieniach integrowanej edukacji wczesnoszkolnej.